

Священний Синод розглянув низку питань, що стосуються сфери зовнішніх церковних зв'язків

Служба комунікації ВЗЦЗ, 16.03.2023. 16 березня під головуванням Святішого Патріарха Московського і всієї Русі Кирила у Москві відбулося засідання Священного Синоду Руської Православної Церкви.

Члени Синоду заслухали доповідь голови Відділу зовнішніх церковних зв'язків митрополита Волоколамського Антонія про його виступ у дистанційному форматі на засіданні Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй, яке відбулося 17 січня. З благословення Святішого Патріарха Московського та всієї Русі Кирила він виклав основні факти обмежень прав віруючих Української Православної Церкви в Україні. Серед таких фактів – прийняття антиконституційних рішень щодо накладення так званих санкцій на представників Української Православної Церкви та позбавлення їх українського громадянства; проведені українськими спецслужбами масові обшуки в єпархіальних управліннях, монастирях та парафіях; реєстрація у Верховній Раді законопроектів щодо заборони діяльності Української Православної Церкви; позбавлення її права користування

соборами Києво-Печерської лаври та рейдерське захоплення храмів; наклепницька інформаційна кампанія проти Української Православної Церкви, що призвела до сплеску насильства щодо її віруючих, численних випадків підпалів та вандалізму в її храмах, побиттів та замахів на вбивство духовенства.

Увагу членів Ради Безпеки ООН було звернено на суперечність дій державної влади України стосовно найбільшої конфесії країни фундаментальним міжнародним документам, так само як українській Конституції та законодавству.

Факт виступу представника Руської Православної Церкви набув широкого висвітлення у ЗМІ.

Взявши доповідь до відома, Священний Синод з жалем констатував факт посилення переслідувань віруючих Української Православної Церкви та закликав міжнародну спільноту підняти свій голос на її захист.

*

Учасники засідання також мали судження про наслідки поминання новообраним Предстоятелем Кіпрської Православної Церкви керівника розкольників структури, яка діє в Україні. Священний Синод у засіданні від 20 листопада 2020 року констатував неможливість поминання імені Архієпископа Кіпрського Хризостома II у диптихах, молитовного та євхаристичного спілкування з ним – у зв'язку з визнанням ним однієї з розкольників груп в Україні та поминанням її керівників у числі Предстоятелів Православних Церков. Тоді ж Синод заявив про неможливість співслужіння з тими ієрархами Кіпрської Церкви, котрі вступають у церковне спілкування з представниками українського розколу.

7 листопада 2022 року Архієпископ Хризостом II помер.

Новообраний Предстоятель Кіпрської Православної Церкви Архієпископ Нової Юстиніани і всього Кіпру Георгій слідом за своїм спочилим попередником продовжив поминання лідера українських розкольників.

У зв'язку з цим Синод Руської Православної Церкви констатував неможливість поминання імені Архієпископа Нової Юстиніани та всього Кіпру Георгія у диптихах, молитовного та євхаристичного спілкування з ним, а також з тими ієрархами Кіпрської Православної Церкви, які вступили чи вступають у церковне спілкування з розкольниками.

*

Голова ВЗЦЗ представив Синоду доповідь про відвідини Антіохійського Патріархату та Македонської Православної Церкви – Охридської Архієпископії, а також Ватикану, які він звершив з благословення Святішого Патріарха Московського і всієї Русі Кирила.

4-5 січня 2023 року голова Відділу зовнішніх церковних зв'язків відвідав Ватикан, де був присутнім на похованні Папи Римського на спокої Бенедикта XVI.

Увечері 4 січня митрополит Антоній відвідав собор святого Петра, в якому проходило прощання з Понтифіком.

5 січня голова ВЗЦЗ був присутній на заупокійному богослужінні, звершеному Папою Римським Франциском.

Після богослужіння митрополит Антоній вручив Папі Франциску послання зі співчуттями Предстоятеля Руської Православної Церкви. Також голова ВЗЦЗ мав спілкування з присутніми на похованні Папи на спокої Предстоятелем Православної Церкви в Америці Блаженнішим Митрополитом усієї Америки і Канади Тихоном, представниками Помісних Православних Церков та ієрархами Римо-Католицької Церкви.

З 11 по 13 січня митрополит Волоколамський Антоній відвідав Македонську Православну Церкву – Охридську Архієпископію. У Скоп'є митрополит Антоній мав зустріч з Блаженнішим Архієпископом Охридським і Македонським Стефаном і членами Священного Синоду Македонської Православної Церкви – Охридської Архієпископії, а також співслужив Блаженнішому Архієпископу Стефану за Божественною літургією. Голова ВЗЦЗ відвідав монастир Святого великомученика Пантелеїмона у Гірничо-Нерезі та інші святині Скопської єпархії Македонської Православної Церкви – Охридської Архієпископії.

З 20 по 23 січня митрополит Антоній відвідав межі Антиохійської Православної Церкви. У Дамаску в будівлі Антіохійської Патріархії голова ВЗЦЗ був прийнятий Блаженнішим Патріархом Антіохійським і всього Сходу Іоанном X, з яким обговорив перспективи взаємодії двох Церков та інші питання, що становлять взаємний інтерес.

У рамках поїздки митрополит Антоній взяв участь у освяченні Предстоятелем Антіохійської Церкви храму святого великомученика Георгія Побідоносця в Арбіні, а також храму Успіння Пресвятої Богородиці в Аз-Забадані, відновлених за російської участі. Блаженніший Патріарх Іоанн і митрополит Антоній відвідали Подвір'я Руської Православної Церкви в Дамаску і Центр дитячої реабілітації та протезування, що діє при ньому, а також Посольство Росії в Дамаску.

Під час поїздки голова ВЗЦЗ зустрівся з міністром у справах вакуфів Сирійської Арабської Республіки шейхом Абд Ас-Саттаром Саїдом, відвідав Патріарший госпіталь «Аль-Хосн» у Сирії та російську військову базу «Хмеймім».

У Лівані голова Відділу зовнішніх церковних зв'язків відвідав митрополію Гір Ліванських, Посольство Росії у Бейруті, а також м. Захле, де ознайомився з ходом будівництва храму на честь ікони Божої Матері «Ненавмисна Радість», що зводиться за сприяння Руської Православної Церкви.

*

Голова Відділу зовнішніх церковних зв'язків Московського Патріархату також розповів про круглий стіл «Співвітчизники та Руська Православна Церква: досвід співробітництва в країнах Латинської Америки», що відбувся 7-8 лютого 2023 року в Буенос-Айресі (Аргентина). Захід був організований Відділом зовнішніх церковних зв'язків разом із Міністерством закордонних справ Російської Федерації.

Роботу круглого столу очолив голова ВЗЦЗ митрополит Волоколамський Антоній. У засіданні взяли участь єпископ Аргентинський і Південноамериканський Леонід, Надзвичайний та Повноважний посол Російської Федерації в Аргентині Д. В. Феоктістов, заступник голови ВЗЦЗ протоієрей Миколай Лищенко, секретар ВЗЦЗ у справах далекого зарубіжжя протоієрей Сергій Звонарьов, керівник представництва Росспівробітництва в Аргентині О. О. Муратова, голова Координаційної ради організацій російських співвітчизників Аргентині С. В. Ярмолюк, а також клірики, миряни, керівники та представники організацій російських співвітчизників з Аргентини, Бразилії, Колумбії, Коста-Ріки, Куби, Панами, Парагваю, Перу та Чилі.

Учасники обговорили діяльність парафій Руської Православної Церкви в латиноамериканському регіоні з духовного опікування співвітчизників, визначили шляхи співробітництва Церкви, держави та організацій співвітчизників.

9 лютого митрополит Антоній відвідав Російський дім у Буенос-Айресі, де відбулася зустріч учасників круглого столу з представниками Координаційної ради організацій російських співвітчизників в Аргентині. До відеорозмови також приєдналися керівники та представники організацій російських співвітчизників з низки країн Латинської Америки. Учасниками було відзначено позитивний досвід взаємодії Аргентинсько-Південноамериканської єпархії, російської дипломатичної місії, російського центру науки і культури та керівництва Координаційної ради організацій російських співвітчизників у регіоні.

Під час візиту до Буенос-Айресу відбулися зустрічі голови ВЗЦЗ з послом Росії в Аргентині Д. В. Феоктістовим, митрополитом Буенос-Айреським і всієї Аргентини Іаковом (Антіохійський Патріархат), Апостольським нунцієм в Аргентині архієпископом Мирославом Адамчиком, головою Конференції католицьких єпископів Аргентини єпископом Сан Ісідро монсеньором Оскаром Вісенте Охеа Кінтана.

*

Крім того, митрополит Антоній ознайомив Синод з підсумками другого засідання Комісії з діалогу між Руською Православною Церквою і Ефіопською Церквою, яке відбулося 11-16 лютого в Москві. До складу делегації з боку Московського Патріархату увійшли: митрополит Клінський Леонід – співголова Комісії; секретар ВЗЦЗ з міжхристиянських відносин ієромонах Стефан (Ігумнов) – секретар Комісії; заступник голови Відділу із взаємин Церкви з суспільством та ЗМІ В.В. Кіпшидзе; директор Видавництва Московської духовної академії дякон Димитрій Серов. Серед учасників з боку Ефіопської Церкви були: ректор Свято-Троїцької богословської академії в Аддіс-Абебі архієпископ Південного Омо Абуна Філіпос – співголова Комісії; керівник Департаменту зовнішніх зв'язків священник Даніель Сейфеміхаел – секретар Комісії; керівник Департаменту церковних проєктів, благочинний парафій Аддіс-Абеби архімандрит Уелдейєсус Сефугалато. Домовленість про утворення Комісії була досягнута Святішим Патріархом Московським і всієї Русі Кирилом і Святішим Патріархом Ефіопським Абуною Матфієм під час візиту Предстоятеля Ефіопської Церкви до Росії 15-20 травня 2018 року.

Комісія підбила підсумки роботи за час, що минув з моменту її попереднього засідання 21-25 січня 2019 року в Аддіс-Абебі. Незважаючи на період карантинних обмежень та інші зовнішні перешкоди, успішно реалізовано низку двосторонніх ініціатив. Комісією представлені пропозиції щодо подальшого розвитку співробітництва на актуальних напрямках.

14 лютого з благословення Святішого Патріарха Кирила відбулася зустріч голови Відділу зовнішніх церковних зв'язків митрополита Волоколамського Антонія з делегацією Ефіопської Церкви. Від імені Святішого Патріарха Ефіопського Абуни Матфія та Синоду Ефіопської Церкви глава делегації архієпископ Абуна Філіпос подякував за підтримку, яку Московський Патріархат надав Ефіопській Церкві під час недавніх спроб групи схизматиків учинити в Ефіопії церковний розкол. Зі свого боку митрополит Антоній висловив подяку за незмінну підтримку, яку надає Ефіопська Церква на міжхристиянських майданчиках у протидії різним спробам дискримінації Руської Православної Церкви. Наступне засідання Комісії заплановане у 2024 році на території Ефіопської Церкви.

Священний Синод визнав успішною діяльність Комісії з діалогу між Руською Православною Церквою та Єфіопською Церквою. Було також наголошено на значущості двосторонніх проєктів, серед яких – спільні дії із захисту християн; взаємодія на міжнародних майданчиках; підтримка традиційних моральних цінностей; обмін досвідом у медіапросторі; сприяння у пастирському опікуванні співвітчизників в Єфіопії та Росії; співробітництво у діаспорі; контакти між представниками чернецтва та розвиток паломницьких програм; співробітництво в академічній, соціальній, церковно-виробничій та молодіжній сферах.

*

Далі прозвучала доповідь голови Відділу зовнішніх церковних зв'язків про XII засідання спільної російсько-іранської комісії з діалогу «Православ'я – Іслам». Засідання, що відбулося з 21 по 22 лютого в Москві, було присвячене темі «Громадське служіння релігійних громад у постпандемійному світі». До складу делегації Руської Православної Церкви увійшли: митрополит Казанський та Татарстанський Кирил – голова делегації; архімандрит Олександр (Заркешев), настоятель Свято-Миколаївського собору в Тегерані; священник Дмитрій Сафонов, секретар з міжрелігійних відносин Відділу зовнішніх церковних зв'язків; ієромонах Григорій (Матрусов), голова Експертної ради при Патріархові Московському і всієї Русі щодо взаємодії з ісламським світом; ієромонах Роман (Модін), викладач Казанської духовної семінарії; диякон Ілля Кашицин, співробітник ВЗЦЗ, викладач Микола-Угреської духовної семінарії; М. Б. Нелюбова, співробітник ВЗЦЗ; В. М. Рогатін, завідувач кафедри ісламознавства Казанської духовної семінарії; Є. В. Дунаєва, старший науковий співробітник Інституту сходознавства Російської академії наук.

Учасники заходу обговорили різні аспекти релігійного служіння під час пандемії коронавірусної інфекції, обмінялися досвідом соціальної роботи православних та мусульман, а також заслухали низку доповідей щодо причин та наслідків пандемії для людини та світу. Було прийнято комюніке, в якому сторони висловили ставлення до викликів та погроз, що стоять сьогодні перед релігійними громадами.

22 лютого члени іранської делегації були прийняті Святішим Патріархом Московським і всієї Русі Кирилом. Наступне засідання Комісії з ініціативи іранської сторони заплановане на 2024 рік в Ірані.

Заслухавши повідомлення, Синод Руської Православної Церкви висловив задоволення діалогом з ісламською громадою Ірану, який активно розвивається.

*

Крім того, члени Синоду внесли низку доповнень до Положення про Експертну раду при Патріархові Московському і всієї Русі щодо взаємодії з ісламським світом. Його було засновано з благословення Святішого Патріарха Кирила у листопаді 2018 року.

*

На засіданні було ухвалено рішення звільнити митрополита Волоколамського Антонія від тимчасового управління парафіями Московського Патріархату в Італії. Тимчасово керувати ними доручено митрополиту Корсунському та Західноєвропейському Нестору, Патріаршому екзарху Західної Європи.

Джерело: <https://mospat.ru/ua/news/90131/>